

DARBININKAS

Metams \$3.00, pusmečini \$1.50.

Kaip protas, taip ir patyrimas neleidžia mums tikėtis, kad tautos dora bujotų ten, kur tikybiniai principai atmetti.

—Washington.

Organas Am. Lietuvių Rymo-katalikų šv. Juozapo Darbininkų Sąjungos. Tel. 520 So. Boston. No. 3 185

matter September 22 1915. at the post office at Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879. 242 W. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS., SAUSIO (Jan.) 9 d., 1917 m.

Lietuvos Nepriegulmybės Deklaracija.

Amerikos Lietuvių Deklaracija

(Intelkta Suvienuytų Valstijų prezidentui, Apaštališkam Delegatui ir Europos valstijų ambasadoriams Washington'e, D. C. Sausio mėnesį 1917 metų).

Lietuvių tauta, sudaranti skirtingą šaką Indo-europėiškos rasės, nuo praeistoriškų laikų gyveno į piet-vakarų nuo Baltijos jūrų, Nemuno baseine.

Iš visų tautų gyvenančių Baltiko pakraščiais viena Lietuva sudarė 13-ame amžiuje galingą valstiją. 14-ame amžiuje Lietuvos valstijos rubežiai siekė Baltijos ir Juodųjų jūrų. Savo politiškos galybės laikais Lietuva sulaukė Teutonų žengimą į Rytus (1410) ir tuo palaikė Europos lygybę. Iš kitos pusės Lietuva savo krutine apgynė Europos krikščioniškąją civilizaciją nuo antipodžio totorių gaujų.

Tais laikais Lietuva nepažino vergijos. Amžiams bėgant ji savo politiškas tradicijas ir savitą tautos būdą. Nors 16-ame amžiuje kariai su Maskva Lietuvos didžiūnai ir buvo priversti su politiška uniija su Lenkais (panašia, kaip dabar Austrija ir Prūsija), — tačiau, į tai nežiūrint iki pat Lenkijos ir Lietuvos pado (pabaigoje 18-o šimtmečio) Lietuva išlaikė ne tik savo tautišką individualybę, bet taip pat ir politiška savivaldą.

Šiuo laikais baltųjų prispandų iš Rusijos pusės, nors buvo ir Lietuvių spanda ir nuo 1864 iki 1904 metų nevalia buvo ginti nei karys, nei laivai, tačiau vis dėlto nebuvo nuslopus Lietuvių troškimai ir viltis atgauti nepriegulmybę. Nepriegulmybės troškimas gyvai apsirėikdavo ir liaudies dainose, ir literatūroje, sudinamoje už Rusijos rubežių.

1905 metais Lietuva veikliai dalyvavo Rusijos tautų pasiluvimo judėjime. Tais metais (21-22 lapkričio) apie du tūkstančius lietuvių delegatų iš visų Lietuvos kraštų susirinko savo sąjūdoje, kurioje Lietuvos politiškos partijos buvo atstovaujamos. Šioje sąjūdoje pareikalavo Lietuvai politiškos laisvės. Šioje sąjūdoje liauriai reakcijai, buvo sulaukyta įvykių. Vis dėlto lietuviai bent iš dalies išsilaikė ir veikti apšvietos dirvoje; per 10 metų lietuviai parodė nepaprastus gabumus literatūroje, steigti mokyklas ir organizuoti apšvietos draugus, apskritai literatūra paplito po visą kraštą, švietimo įstaigos ėmė klestėti; ėmė taip pat augti sava tautinė sąmonė.

Europos karė atrado pulkiai besiplėtojančią Lietuvą, kuri laiku politiška perdalyta tarpe dviejų galingų valstijų, — Prūsijos ir Vokietijos. Traukdamies atgal lietuviai buvo priversti savo prigimtą šalį, gi eidami pirmyn turėjo terioti kraštą ir vesti brokūdišką karę.

Dabar, šiuo kritiškuoju momentu, kada žmonija stovi prieš didiąją problemą, būtent kaip užtikrinti pasauliui pastovią taiką, mes, INGALIOTIEJI ATSTOVAI LIETUVIŲ TAUTOS, skaitome savo teise ir prigimtimi mums gili įsitikinimą, kad pastovi taika bus užtikrinta tik tuomet, jeigu kiekviena gyva tauta turės teisę pati nuspręsti savo likimą.

MŪSŲ TAUTOS VARDU MES APREISKIAME, jog:

KADANGI lietuviai nuo praeistoriškų laikų gyvena toje pačioje vietoje ir niekada nėra įeškoję užgrobtimo kitų šalių;

KADANGI Lietuva parodė didelę organizatyvę pajėgą ir sugebėjimą tvarkytis ant savo žemių;

KADANGI politiškoji Lietuvos laisvė virto neatskiriama atributu Lietuvos gyvenimo ir jų dvasios;

KADANGI Lietuva turėjo garbingą politiška praeitį ir yra padariusi žymius nuopelnus žmonijai;

KADANGI Lietuva jau 13-ame amžiuje buvo visa suvienuota po viena valdžia ir per keletą amžių išlaikė savo dylybę ir nepriegulmybę;

KADANGI, tik suvienuota ir politiška nepriegulminga Lietuva galėtų vykinti savo kultūrinius ir tautinius idealus ir nešti tikrą naudą visai žmonijai;

KADANGI perdalyta ir prispausta Lietuva būtų nuolatiniu grumojimu Europos ramybei;

ATSISVELGĘ Į VISA TAI, mes, ingalio tieji lietuvių tautos atstovai, reikalaujame iš reprezentantų tų valstijų, kurios po karės tarsis apie taiką:

(1) Kad visa etnografiškoji Lietuva būtų suvienuota į vieną politiška kūną, ir

(2) Kad suvienuota Lietuva būtų suteikta visiška politiška nepriegulmybė.

Kunigas Jonas Žilins ir daktaras Julius J. Bielskis yra ingalio tieji kopijus šios deklaracijos visų Europos valstijų ambasadoriams ir paskelbti tą deklaraciją tokiais būdais, kokius jie išras reikalingais ir naudingais lietuvių tautai.

American Lithuanians' Declaration

(Handed to the President of the United States; the Apostolic Delegate and the Ambassadors of the European Countries at Washington, D. C. in the month of January 1917)

The Lithuanian nation, a separate branch of the Indo-European race, has been dwelling since prehistoric times on the southwest coast of the Baltic Sea in the basin of Neman.

Of all nations living on the Baltic coast, Lithuania alone was a powerful state in the 13th century. In the 14th century the boundaries of the Lithuanian state reached from the Baltic Sea to the Black Sea. In times of her political strength Lithuania stopped the advance of the Teutons toward the east (1410) and by thus checking the advance of the Teutons, assisted in maintaining the equilibrium of Europe. From the other side Lithuania, with her own breast, protected Europe's Christian civilization from the onflow of the Tartar hordes.

Lithuania in such times did not know slavery. For ages she formed her own political traditions and her own independent customs. Although in the 16th century, on account of the wars with the Muscovites, Lithuanian noblemen were forced to form a political union with the Poles (similar to that now existing between Austria and Hungary) nevertheless, up to the partition of Poland and Lithuania (latter part of 18th century) not only did Lithuania maintain her national individualism, but she succeeded also in maintaining her own political self-government.

Later on, in times of great pressure from the side of Russia, although all Lithuanian presses were closed, and no papers or books were printed in the country from 1864 to 1904, the Lithuanian desire and hope for independence was not subdued. The vision of independence was kept alive in the peasant songs and in the literature printed outside the Russian boundaries.

In the year 1905 the Lithuanian nation played a great part in the movement for the emancipation of different nationalities composing the Russian Empire. The same year (November 21-22) about two thousand Lithuanians gathered in the city of Vilna and unanimously demanded:

Later severe attainment of independence, the right in some degree of self-determination, and during the war have shown unusual schools and educational institutions have circulated and economic institutions have been forced to retreat, and advancing have been who are forced to be self-determining.

The great European itself up, while at the powerful government forced in retreating advancing have been who are forced to be self-determining.

At this critical a very important and assuring a last TATIVES OF THE and duty of declaration can be established determine her own

IN THE NAME WHEREAS, in the same place form of conquest, and

WHEREAS, and ability to rule

WHEREAS, honorable attribute of

WHEREAS, made signal sacrifice

WHEREAS, under one government independence, and

WHEREAS, united and politically independent Lithuania could accomplish her cultural and national ideals, and be of real benefit to the whole of humanity, and

WHEREAS, divided and repressed Lithuania would be a constant menace ever threatening European peace.

THEREFORE, BE IT RESOLVED: That we, the empowered representatives of the Lithuanian nation, demand of the representatives of the governments that will, at the close of the war, negotiate peace:

(1) That ethnographical Lithuania be united in one political body, and

(2) That united Lithuania be given absolute political independence, and

BE IT FURTHER RESOLVED: That the Reverend John Žilins and Doctor Julius J. Bielskis be, and they hereby are, empowered and instructed to present a copy of this declaration to the ambassadors of all European countries, and to publish this declaration in such manner as they deem to be to the best interests of the Lithuanian people.

LITHUANIAN NATIONAL COUNCIL OF AMERICA.

By its Component Representatives:
Lithuanian Roman Catholic Alliance of America,
By
National Fund.
By
Lithuanian
By
Lithuanian

Graikų pasiuntinis ir-gi la-
bei mandagiai atsiliepė apie
Lietuvius, tik nabagas nedang
teikino apie Lietuvą ir prašė pa-
aliskinti ir parodyti ant žemla-
pio. Toliau sako: "neabejo-
jau, kad Lietuva yra tautinė
gijos junga."

Vokietijos ambasadorius
grovas von Bernstorff'as sako:
"sunieliu noru pasistūti įūsų
deklaraciją savo valdžiai."
Katalikų sinatimo daktarys ir

Ku nei mokytojų,
Lietuvoje nereikia
amžinai. Ams da-
paliks tie pinigai
tūmėte išlaikę po-
lionių laisvę."

(The Worker)

242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Karės žinios.

KAIP FRANCIJA GELESTI KITUS TALKININKUS.

Didžiausią karės našą tarp talkininkų neša Francija. Istorijai karė verda ant Francijos krūtinės, o ji yra sumausia, kariniu žvilgsniu galiausia ir labiausiai prisirensi karės vedimui iš visų talkininkų.

Karės reikmenų Francija kė ir teikia Belgijai, Rusijai, Rumunijai, Italijai ir Serbijai.

Rusijai Francija jau davė spalio 16 d. 1916 m. 600.000 šautuvų ir 300.000 patronų, siuntė keletą šimtų didžiųjų motų, milijonus šovinių, milonus rankinių granatų ir stacionarius mašinų orlaiviams, siųs amunicijos dirbtuvėse. 22 oficeriai 236 kareiviai. Tie francūzai yra didžiausieji amunicijos išdirbimo įvairios medžiagos ir anglių gabenama iš Francijos į Aliją. Beto gabenta ten ir kilerijos ir šovinių. Francija davė Italijai 500.000 šalmų, 1.000 apdangalų drutvietėms, 10 murturių, šimtus tonų aliumino ir chemikalų, o Francijos orinė eskadra saugoja Vėgiciją, Italijos miestą gulinti laurūnį Adriatikoj netoli kranto.

Nuo 1914 metų iki Serbijos smaugimo, Francija Serbijai kasdien duodavo 2.000 šovinių armotoms. Francija liūdnus Serbijos armijos suvežė at Karfų salas, ten juos gyralvygino, tvarkė, ginklavo. Serbų aprūpinimui Francija turėjo pavartoti 150 garinių.

Nuo pat stojimo karėn Francija ginklavo Rumuniją. Francija davė Rumunijai 100.000 šautuvų 80.000.000 patronų pačio karės pradžioje ir paskui kas mėnuo 10.000 šautuvų, davė 1.000 kulkosidžių ir jiems reikalingų šovinių, davė 1.000.000 rankinių granatų; davė vienkurių rusių armotų. Aprūnino Rumunijos armiją telefonų, telegrafų, bevielų telegrafų ir rankinių, švyturių ir davė 4.500 tonų dygliuotų vielų tvoroms. Visi Rumunijos orlaiviai buvo duoti Francijos. Iš viso orlaivių davė 300. Francija davė Rumunijai 200.000 plieno šalmų, 500.000 kankių apsisąjogimui nuo troškinančių garų. Kaip tik Rumunija stojo karėn, tai 20 francūzių oficerių ir 300 kareivių, gabaliu orlaivinių, tuoj atvyko Rumunijon.

Tokias pagelbas Francija teikė savo talkininkams, kuomet jos šiaurinė dalis vokiečių užimta. Tose, vokiečių užimtos provincijose, buvo didžiausios Francijos kasyklos ir dirbtuvės. Ten Francija iškasdavo 50 nuoš. anglų, 90 nuoš. geležies ir ten buvo 90 nuoš. visų Francijos geležies ir plieno dirbtuvių.

Francija Rumunijai gabenavo visas tas reikmenas per Archangelą ir geležinkeliais per Rusiją.

ITALIJOS FRONTE.

Italijos fronte Austrija laiko apie 600.000 kareivių. Nuo karės pradžios Italija užkariavo 1.200 kety. mylių žemės.

Karines reikmenas Italijoj gamina 2.179 dirbtuvių su 469.000 darbininkų, tarp kurių yra 73.000 moterų.

PRAZUVO GARLAIVIS.

Anglijos valdžia paskelbė, jog žuvę garlaivis North Wales su visais jureivais. Būkuratorpedavė vokiečiai.

NUSKANDINO LAIVA SU JURININKAIS.

Vokiečių submarinas Viduržeminyje jūrę sutorpedavo Anglijos transportą Ivernia. Gaudeno 146 kareivius ir visi priėmė.

Laivas buvo 582 pėdų ilgio ir 64 pėdų pločio.

ATSITRAUKĖ NUO VEIKIMO.

Mrs. Cornwallis-West, kurios intelektą Anglijos kariniame ofise ir šiaip visuomenės veikime buvo labai didelė, dabar pasitraukia nuo visokio veikimo. Ji gyvensi valdanti karinį Anglijos ofisą, jos noru buvo skiriami ir prašalinami armijos vadai. Paskui tyrimo teismas susekė jos nedailius darbelius, paskelbė ir tuomi iškarto uždrožė jai mirtiną smugį. Ji buvo augstos kilmės.

RIAUSĖS MASKVOJE.

Iš Stockholmo paskleista pasaulin svarbi žinia apie baisų maištą Maskvoje. Vien užmuštų buvo 100 su viršum. Maistui priekabė buvo ta, kad buvo užginta susirinkimų laisvė. Policija negalėdama apsidirbti su maištininkais, šaukėsi kareivių. Bet kareiviai pritarė maištininkams.

Tarp suareštuotojų buvęs kapitonas Ščelkanov ir kunigaikštis Lvov.

Duma pareikalavusi iš valdžios suteikti informaciją apie riausės.

MUSIAI NESILIAUJA RUMUNIJOS.

Rumunijoj tebeina mūšiai. Svarbiausiu teutonų laimėjimu yra paėmimas miesto Brailo. Ten buvo dideli sandėliai javų ir žibalo. Bet rumunai ir rusai turėjo laiko tą viską išgabenti prieš užėmimą.

Teutonai skelbia, jog rusai išgriovė didžiąją dirbtuvių prieš išsikraustant iš Brailos.

TIES RYGA.

Vokiečiai skelbia, jog ties Mintauja rusai darė ataką. Buvo atmušti ir atsitraukę, netekę 1.300 užmuštais.

Rusai skelbia, jog į vakarus nuo Rygos rusai varėsi pirmyn ir paėmė 275 nelaisvius. vieną batareją ir keletą kulkosidžių.

REIKALAUJA PASITRAUKTI NUO BALKANŲ.

Anglijos laikraštis Daily Mail pradėjo ypatingą agitaciją. Tasai laikraštis išrodinėja, jog talkininkams nuo Balkanų reikia pasitraukti. Sako, kad Balkanų ekspedicija nevaliojo išgelbėti Serbijos, negalėjo priglobti Rumunijai ir tvirtina, jog šių laikų armija negali pereiti kalnuotą šalį tarp Salonikų ir Rumunijos, kur nėra kelių.

Rašo, jog Salonikai talkininkams 1916 m. buvo tokia sunkenybė, kaip Dardanėliai 1915 m.

PRASKYSTIS DEGTINĖ.

Nuo vasario 1 d. Anglijos valdžios paliepiu degtinė turės 30 laipsnių mažiau, negu ligiol. Degtinė įsakytą praskiesti delto, kad darbininkai netaip nusigerty ir delto, kad labai daug alkoholio reikia kariams reikalingams.

ATSTATĖ 11 GENEROLŲ.

Naujasai Francijos karės ministeris atstatė 11 generolų, o į jų vietą pastatė pasižymėjusius oficerius ties Verdun ir Somme apskrityje.

ARS PARKUS.

Kad padidinti dirbamos žemės daugumą Italijos valdžia liepė artį ir miestų parkus. Gėnuos mieste parkai ir tušti lotai, o dabar apardinami bol

PAKELE ALGAS.

Suvenytų Valstijų laivyno departamentas pakėlė algas visiems karinių dokų darbininkams.

DINGO DUMOS NARIS.

Berline paskelbta žinia, jog Rusijos Dumos naris M. Jollos esąs nužudytas.

KALBOS APIE BAŽNYČIŲ SUVENIJIMĄ.

Suv. Valstijų kongreso knygyno užveždėtojas Dr. Palmieri, kurs gauna privatinį laišku iš Vatikano, skelbia, jog popiežius Benediktas XV pasiskirs komisiją iš keturių kardinolų veikimui del bažnyčių suvenijimo.

Pirmiausia bus veikiamas, kad suvenyti katalikų bažnyčių su angliškąja, o paskui su pravoslaviška, nes iš visų atskalų angliškoniškoji ir pravoslaviškoji sekta artčiausia stovi katalikų Bažnyčiai.

MOTRES ATLIEKA SUNKIUS DARBUS.

Komisija taip vadinama Russell Sago Foundation tyrimėdama darbininkų padėjimą dirbtuvėse susekė baisų moterų padėjimą Bridgeporte, Conn. Remington Arms-Union Metallic Catridge kompanijos dirbtuvėse. Ten 4.000 moterų dirba patronus, kurie gabenami kariaujančioms valstybėms. Pagal įstatymus moterims nevalia ilgiau dirbti, kaip iki 10 val. vak. Bet įstatymas nenurodo, kada gali iš ryto pradėti darbą. Tai tos kompanijos dirbtuvėse moters verčiamos pradėti dirbti nuo 12 val. naktį.

Beto moterims reikia dirbti prie sprongstančių daiktų ir nuodingų išgaravimų.

Komisija pataria tuoj peržiūrėti Connecticut valstijos darbininkų įstatymus, uždrausti naktinį darbą ir nustatyti 8 val. darbo dieną.

TREMTINIO LAISKAS.

Mielas broliu! Širdingai esu dėkingas, kad parašei man laišką. Aš jį gavau gan greit. Aš kolei kas esu sveikas ir gyvenau Gudijoj vienam mieste Baroviciuose, ne per daug toli nuo Petrogrado. Petrograde gyvena mano broliai Juozapas ir Adolpas, o Maskvoj Boleslavas. Aš tavęs neatmenu, gal ir nemažiau niekuomet, bet tu gal žinai ir atmeni mano viresnius brolius Juozapą ir Adolpą. Turbūt tu mane ir gi nepažinai Lietuvoje būdamas? Labai yra malonu, kad suradau nors vieną savo artimą giminę. Aš iš Lietuvos išbėgau jau daugiau kaip metai 12 liepos 1915 metų. Mano tėvas ir motina, brolis Anicetas liko nelaisvė pas vokiečius nesuspeję išbėgti, ir jau daugiau kaip metai jokios žinios apie juos neturiu, nežinau ar dar gyvi ar ne? Aš iš Lietuvos išbėgau irgi beveik jau iš ugnies. Kaip girdėjau, kad Vabalninkai smarkiai sudeginti, apie savo namus ir apie sodelius nieko negirdėjau. Man čia gyventi vidutiniškai aš dar tebesimokinu II klasoj esu, brolis Juozapas buvo ant karės, jį labai smarkiai sužeidė, gydėsi daugiau kaip metus, iš nugaros ištrankė 5 kulpiukas, dabar gi jau gavo "atstava" ir gyvena Petrograde. Brolis Adolpas jau senai baigė mokslą jis dabar inžinierius turi vietą Petrograde. Brolis Boleslavas baigė Panevežio mokyklą, ir dabar mokiniui jau antri metai universitete Maskvoj, bet jam matyt greit reiks eiti į karę, nes jau ima studentus. Iš mūsų giminių daugiauš rodo, niekas neisbėgo, — visi liko nelaisvėje. Tu būtinai parašyk laišką į Lietuvą į Baibokus pas mano tėvelius, gal iš Amerikos ir gaus. Pasikloniok nuo mano ir pasakyk, kad mes visi broliai sveiki ir gerai. Aš labai tikiuosi, kad tu irgi būsi gerai apsauginami bol

gyveni Amerikoje? Kiek jau metų yra kaip ten gyveni? Kaip dabar uždarbis? Ar turi darbą, ar uždirbi? Ar skaitai kurios nors Amerikos lietuvių laikraščius (gazetas). Ar nežinai daugiau mano pažistamų ar giminių ar nėra Amerikoje. — Aš prie šio laiško pridėdu kortelę, kurę labai mums širdies Tavęs meldžiu paduoti ir koki nors laikraštį atspaudinti, gal dar atsirad daugiau giminių.

Jei gali ir turi tai atsiųsk man kokių nors Amerikos laikračių, igazetų) nes ten kuomet parašo apie Lietuvą. Taipgi širdingai meldžiu Tavęs parašyk viską apie savę kuoplačiausiai ir tuojau išsiųsk laišką man. Mano adresas toks: Boroviči, Novgorodskoj gubernijai, Poneviežskoje realnoje u-čiliošče, učeniku VI klasa Kazimira Srogo.

Dabar baigiu savą laišką vėlindamas Tau kuodangiausia laimės ir pasisekimo.

Kazys Sruoga.

Teutonai silpstą.

TEUTONAMS BUSIĄ BLOKAI.

Londono diplomatai esą tos nuomonės, jog ateinantį vidurvasarį teutonai turėsia tiktintis ant visokių išlygų, kokių tik talkininkai norės. Sako talkininkai, turį tikrų žinių apie riestą Vokietijos ir Austrijos padėjimą. Todel tai talkininkai atmetė teutonų taikos pasiūlymą, nes teutonai tą darę pramatydami savo blogą padėjimą.

Austrijai ir Vokietijoj maisto užtekis tik šešiams mėnesiams, taip skelbia Anglijos laikraštis Morning Post. Pasak to laikraščio birželio mėnesio pabaigoje talkininkai galėsia diktuoti teutonams taikos išlygas.

SNIEGAS UŽVIRTO ANT VAIKŲ.

Manchester, N. H. — Nuo vienu namų ties Parker mokykla didelė daugybė sniego slinko nuo stogo ir nukrito ant vaikų. Tai aštuonis vaikus palaidojo. Septyni pusgyviai buvo atkasti, vienas tai buvo visai užmuštas.

REIKALAUJA ILGESNIŲ DARBO VALANDŲ.

Bostono Berron-Anderson kompanijos darbininkai-rubsiuviai susireikavo ir reikalavo ilgesnių darbo valandų. Kompanija neseniai įvedė vietoj 50 valandų savaitėje 48. Bet pasirodė, jog per tą laiką jie po mažiau teudirba, negu ligiol. Tai reikalavo senųjų išlygų. Kompanija atsisakė. Tai darbininkai susireikavo.

PAVOJINGI CIGARAI.

Kalifornijoj daug cigarų buvo išsiųsta Kalėdų dovanoms. Pasirodė, jog didelė jų dalis buvo nepaprasti cigarai. Berukant eksploduodavo. Taip tai keletas vyrų buvo sužeisti tokiais cigarais rukant.

PRANEŠIMAS.

Sausio 2, 1917 buvo L. Vyčių 17 kp. valdybos susirinkimas. Nutarta surengti prakalbas su pamarginimais sausio 28 d. šv. Petro pabažnytinėje svetainėje. Bus pakviesti garsūs kalbėtojai. Taipgi nutarė vasario 11 d. surengti dideli koncertą ir teatrą, Visas pelnas bus skiriamas del nukentėjusių nuo karės. Geistina, kad ant viršimėnų dienų kitos dr-jos nerengtų jokių pramogų.

L. Vyčių 17 kp. valdyba.

"DARBININKO" No 2, tai yra Subatos pritrūkome, taip, kad daugumas vietinių norėjo pasipirkti, bet jau negavo.

Šio numerio atspausdinsime daugias ir manome kad užteks.

Geistina, kad kiekvienas lietuvis pasipirkti, nes labai svarbus: jame yra daug lietuvių, kurie labai

Kas girdėti lietuvių kolonijose.

NESUPRANTAMAS DALYKAS.

(Detroit, Mich.)

Ištikrųjų nesuprantamas dalykas, delko niekas per laikraščius neparspėja Detroito miesto lietuvių, kuriuos ten mulkina nekoksai "nezaležnikas" Burow. Laikraštis "Drangas" rašo labai plačiai apie Westville's Jankauskį, bet nei žodelio apie šitą apgaviką Burow nesako, kuris 3 kart daugiau žmonių suvedžioja negu Jankauskas Westville'je. Gal pasakys kas, kad "Drangas" nežino apie tai? Ne, jis žino ir gerai žino, delto, kad jis yra Kunigų Sąjungos organu, o tokie dalykai, kaip Detroito "nezaležnikų" parapijos nuotikiai įvyksta visai netoli Chicagos.

Detroito lietuvių yra taip suklaidinti, kad ištikrųjų jų nei dešimta dalis nežino, kad jie yra "nezaležniko" Burowo apvilti. Katalikiškas laikraštis pranešdamas kokią reikalingą žinią daro didžią įtekę ir žmones, tai kodelgi nepranešti apie to Burowo (ar Burow'o) "žyvatai"? Taigi tēmykite, Detroito "nezaležnikų" parapijos pasekėjai! Burow nėra ir niekad nebuvo jokiu katalikų kunigu. Jis yra toks pat žmonių tamsintojas, kaip Jankauskas, Urbonas, Mickus, Strazdelis ir kompanija. Ir tą jiems gali paliudyti visi katalikiški kunigai. Burow neturi jokių dokumentų, kuriuos turi kiekvienas kunigas, tą patvirtino ir kunigas Pr. Rūsis neseniai atvažiuavęs į Detroitą. O jei jis (Burow) turi kokius popierius, kodel jis bijo jų parodyti kunigams? Iš to galima manyti, kad yra daug tokių žmonių, kurie nesupranta, kad Burow nėra kunigu. Kaikurie iš jų sako: "kaip jis, girdi, gal būti "nezaležnikas", kad jis kas nedelia "cicilikus" peikia. Taip

Jis "cicilikus" keikia, Sau vietele šiltą teikia.

Matyti jis labai gudrus, peikia "cicilikus", žino, kad jis iš jų naudos neturės, nes jie patys pliki kaip tilvikai; jis žino, kad "cicilikai" "moka" tik kontroliuoti parapijas, o mokėti parapijos kas nors tai jiems nei neminė. Iš tikrų šaltinių sužinojau, kad Detroito prie "nezaležnikų" parapijos, prisirašė arti pusketvirtos šimto šeimynų! Juk tai baisi skaitlinė apgautų žmonių. Gaila tų, kurie tyčia taip daro, bet kaip-gi nesigailėti tų, kurie nežino kaip daro. Užtai čia katalikiškų laikraščių šventa priedermė paaiškinti apie tai kuoplačiausiai. Kunigų Sąjunga gali ir Burowo bijografiją paskelbti, taip kaip ir Jankauskio, ir pargarsinti kas Burow yra per žmogus? Ar jis buvo kokioj mokykloj bulvaskučiu, ar kokioj bažnyčioj pečkuriu, ar "klyniku"? O gal tik "janitoriu"? Būtų labai naudinga, žmonėms nurodžius jo "titulus".

Lakštutė.

LAWRENCE, MASS.

Naujų Metų Lauktuvės.

Grudžio 31 dieną, pabažnytinėje svetainėje įvyko vakarienis su vakariene — Naujų Metų lauktuvės. Klebonas kun. Pr. Virmauskas ir moksleivis Pr. Strakauskas surengė šitą pinių vakarėlį. Nuo aštuntos valandos vakaro iki pirmos ryto traukėsi be jokių nesusipratimų šitas gražus pasilinksminimas. Lawrence'ciams nusibodo Mickiniai ergeliai ir armyderiai; jie pradeda iškoti santaikos ir ramybės. Nors ir Mickus su savo klierikais ir klierikais tą patį vakarą parengė savo pramogą, bet tikrų lietuvių katalikų priejo tiek daug į šv. Pranciškaus parapiją, kad jiems neturėjo laiko.

Vakara atidarė klebonas, kun. Pr. Virmauskas ir keliais žodžiais paaiškino susirinkusiems vakaro tikslą. Programos buvo įvairios; matyt, kad vedėjai dang pasidarbo, idant vakaras pasisektų. Pirmiausia buvo rodomi iš šv. Istorijos paveikslai, kuriuos puikiai paaiškino klierikas, Pr. Juškaitis iš šv. Jono Seminarijos, Brighton, Mass. Potam P. Davidonitė padeklemavo gražias eilutes. P. Valjūkaitė ir J. Puišys du vaiku smagiai pašoko. Šokis naujas — dar pirmą syk matomas, buvo vakaro vedėjo Pr. Strakauskos sudarytas. Ant piano paskambino J. Juozakevičius; dar mažas vaikas, bet jau gabus pianistas.

Vistems pavyzdžių galėjo būti dvi jaunos mergaitės: M. Puišutė ir M. Valinskaitė, kurios sulosė vieno akto veikalelį.

Geras buvo vakata pasirengęs, F. Kalinauskas, pasakęs juokų pilną monologą. J. Puišys pagriežė solo ant smuikos. Potam du veikliausiu Lawrence'cių vaikų: J. Puišys ant smuikos ir J. Juozakevičius ant piano pagrajo duetą.

Choras, vadovaujant M. Paulūkaičiui, sudainavo: "Pali sau sveika, tėvyne mano." Daug juokų vakare prikūrė J. Puišys su J. Juozakevičiu. Paskiaus gražią dainelę padainavo M. Puišutė, M. Valinskaitė ir J. Puišys. Ant piano dailiai paskambino Anastazija Juknevičiūtė. So. Bostono dviejų lietuviškų laikraščių administratoriai ir jų pagalbininkai (kvartetą) sudainavo iš angliškos kalbos išverstą dainelę: "Brangi mano, aš angų senyn." Lawrence'ciams, vadovaujant M. Paulūkaičiui, kuri per visą vakarą padailino vakarėlį gražiai muzika ir susirinkusiųjų dvasią pakėlė. Toliaus padainavo J. Kriviūtė: — "Kur Banguoja Nemunėlis;" pašoko: "Norėu Miego" — M. Puišutė, M. Valinskaitė, J. Puišys, J. Juozakevičius. Lietuviškų s

ki pašoko M. Puišutė su J. Juozakevičiu. Eilės pasakė J. Puišys su J. Juozakevičiu.

Užbaigę programą pats vakaro vedėjas Pr. Strakauskas puikia deklamacija.

Jo programą buvo vakariene, kurią svečiai labai skaniai valgė, nes visi buvo linksni; antra, valgis buvo geras ir gerai sugamintas; o trečia, gėspadinės gerai patarnavo.

Vakarienę vedė p. J. E. Karosas, "Darbininko" redaktorius. Laikė vakarienes kalbėjo, klebonas, kun. Pr. Virmauskas; klierikas Pr. Juškaitis; Yale kolegijos teisių skyriaus moksleivis K. Ščesnulevičius; Bostono kolegijos moksleivis A. Mešlis; Bostono Universiteto teisių skyriaus moksleivis, J. Mikalauskas; Bostono Kolegijos moksleivis F. Strakauskas; F. Kalinauskas, J. Kriviūtė; J. Karloniūtė, K. Karloniūtė ir kiti.

Gėspadinės, kurios taip uoliai dirbo, kad vakarienė išėitų puikiausia buvo sekančios panelės: Monika Taresavičiūtė, Ona Šešėikiūtė, Jieva Kalsoniūtė, Ona Taresavičiūtė, Josefina Kriviūtė, Ona Sidarevičiūtė, Justina Balčiūtė, O. Veškiūtė, Pranciška Juknevičiūtė, Marė Taresavičiūtė, Marė Stravinskaitė, S. Karloniūtė ir Kazimiera Karloniūtė. Vakaras linksmai vedamas, linksmai ir užsibaigė, ir žmonės sulaukė Naujų Metų išsikirstė. Šis vakaras gerai nusisekė ir pavyko ačiū moksleivio P. Strakauskos darbui. Katalikai ketina ir daugiau tokių vakarėlių surengti, o "Miekičiūns, sako, lai eina su lazdele sigarų galukų rinkti!" Nes ir pas Mickus pasakė: — "Apgavikai nevisados galės apgauti, nes žmonės su laiku supras ir pamatys apgavikų darbus."

VALPARAISO, IND.

Račkus atsilankymas.

Grudžio 29 d. 1916, atsilankė į Valparaiso, Ind. p. Al. M. Račkus. Tą pat vakarą Literatūriška Dr-ja turėjo susirinkimą, į kurį ir p. Račkus atsilankė. Pranešus susirinkimo vedėjui, kad čia yra svečias ir pakvietė jį, kad pasakytų ką nors. Tai-gi p. Račkus kaip sociologas kalbėjo moksliškai, kaip mokiniams iš sociologijos srities. Ištikrųjų buvo labai puiki prakalba. Buvo galima daugelį kas nors pasiimti mokytis.

Bet galų-gale socialistėliai išgirdo p. Račkų sakant, kad socialistų darbas yra pragaištingas visam tam kas yra prakilnu, dora ir kultūringa visam pasauliui, ir kad socialistų teorija yra supuvus.

Tą išgirdę jie ėmė raukyties ir daryti nesusipratimą. Buvo net gaila žiūrėti kaip jie balo ir raudo. Pabaigęs prakalbą, ištare Dr-jai ačiū ir atsilankė nuo estrados.

Po tam vienas karštuolis socialistėlis išbėgo, kaip gaidys ir užgiedoj drebančiu balsu: "Draugai ir draugės, aš nesaikysiu prakalbos, bet kritikuosiu su visomis perkūnijomis, kad tas Račkus daugiau nedrįstų iš mūsų gražaus socializmo padaryti "monkę" nors ji mūsų močiutė, bet visgi nesmagu klausyti." Gaila buvo žiūrėti, kaip daužė savo rankutę į stalą — p. V. Andriulevičius. Žmogus statė visu atgaleiviškus argumentus, bet niekaip negalėjo sulipyti ir su bombarduoti pastatytą jėgą fortą. Paskui socialistėlis ėmė šaukti, kad neduoti kę bėtojui "atsikirsti," bet bėduota ir p. Račkus vienu smūgiu sugriovė visą socialistų tvirtovę ir toliaus jau negalėbaigti kritikos, nes socializmai virto gyvuliais ir ėmė bėgti visokiais balsais ir bėgti duris, o kiti šaukė, kad bėtojau trauktų nuo estradulank.

Kaip apspis cicilikai, kaip karštuolis, p. Luomėnas kumštį pradėjo kišti į Račkui. Manian, kad reikė šauktis policijos. Bet p. Račkus smarkus vyras nenusigando, tik žodį drėbė ir užteko smarkuoliui.

Tai-gi matome, kad cicilikai, pagatavi kumščiūti ki-taip manantį žmogų; jie piktesni už didžiausius inkvizitorius. Laimė, kad jų mažai tėra.

Kvietė žydą talkon.

Po tai tragedijai cicilikai nori leisti savo galijūną ant rytojaus į diskusijas su p. Račkum, nes manė atsigriebti. Žinoma jie savim neužsitikėjo, tai pasikvietė žydą. Bet visai nelaimė, kad publika nesusitiko, kad būtų diskusijos angliškų kalboj, kadangi daugelis gerai nesupranta.

Račkus supykinio socialistų argumentus.

Pradžioj sunku buvo išsunkti cicilikus ginti savo pusę, nors p. Račkus apsiėmė vienas stoti, kad ir prieš tužina cicilikų. Bet vargais negalais turėjo stot noroms-nemoroms ir ginti cicilizmą — p. V. Andriulevičius. Gaila nabagų, kad jų viltis buvo tuščia, nes liko sumaltas visiškai. Nors statė didžiausias pastangas, bet būvo veltui. Nors visi rašo laiškelius ir nešė, kad tik sustiprinti, bet dar aršiau žmogū sumaišė mintį. Tai-gi nelaimingos diskusijos tik širdperkė atnešė nabagėliams.

Tik papeikimas, kad nedavė rankos pasibaigus diskusijoms, nors p. Račkus kaip intelligen-tas davė ranką po diskusijų, bet jis pasikratė. Tai matoma kokia pas socialistus logika. Patartina, kad psimokintų mandagumo. N

Biile Kas

